

A Vájár

Ki ő? Mit dolgozik? Hol dolgozik? Kik a munkatársai? Mik a munkaeszközei? — vetődik fel a kérdés mindazokban, akik a föld alatti munkát hírből vagy csak a hét törpe meséjéből ismerik. A valóság azonban — mint ahogy általában szokott lenni — egészében más. A bányamunka különleges adottságainál fogva minden egyéb tevékenységtől eltérően olyan feladatok megoldását kívánja, melyek a munkahelyek állandó tovahaladása miatt a változó geológiai és hidrológiai viszonyok következtében óráról órára újabb problémák megoldását teszik szükségessé.

A feladatok közvetlen végrehajtója a vájár, aki nagy hozzáértéssel, helyismerettel végzi a feltárást, a különböző biztosítószerkezetek beépítését, a különböző gépek kezelését, a vasútépítést, a szállítást, a fejtést, a fenntartást, és még sok minden egyéb munkát, amely a bányaműveléssel kapcsolatos. Egy élet odaadó, munkája, lelkiismeretes odafigyelés, fegyelmezett végrehajtás, szakmaszeretet szükséges ahhoz, hogy a fiatalon bányába került ifjúból, jó ács, asztalos, gépkezelő, fúrómester, kőműves, szállítási szakember, szerelő, robbantás végrehajtó és még sok egyéb — egyszóval vájár művelődjön ki.

A vájár szakmai fejlődése nem is fejeződhet be egy pillanatra sem, nincs pihenés egy életen át. Nap-nap után újabb és újabb művelési technológiák, újabb és újabb bányagépek megismerésének, betanulásának, kezelésének kényszerítő szükségessége szorítja a vájárt az állandó tanulásra, az új megismerésére. A bányamunka különleges körülményei miatt a vájár saját maga és társainak irányítója is. Legtöbbször nincs közelben vezető, aki megadná a szükséges utasítást a felvetődő, néha nem is egyszerű problémák megoldására. A vájár munkahelyének nemcsak munkása, hanem gazdája, egyszemélyi vezetője is, akinek jó vagy kevésbé, jó munkájától — adott pillanatban megfelelő döntésétől — mindenkori rátermettségétől függ, nem egy esetben maga és munkatársai élete. A vájár rendszeretete, fegyelmezettsége, szaktudása. a munkahelyi kollektíva példaképe. A vájáron múlik az, hogy a munkafeltételek biztosítottak-e, hogy a technológiai utasításokat betartják-e, hogy a balesetmentes munkavégzésre van-e lehetőség.

A vájár azonban nemcsak munkahelyi vezető, hanem jó barát, gondos tanítómester, ha szükséges: szigorú apa is. Mindez szinte sok egy embernek, de a legtöbb vájár megfelel ezen kívánalmaknak, mert a szakmaszeretet, a bajba jutott munkatársért érzett bajtársi önfeláldozás, minden bányász alapvető tulajdonsága, melyet a föld mélyében levő ismert és ismeretlen veszélyforrások állandó jelenléte alakít ki.

Vájárnak lenni hivatás, e szakmában dolgozni egy életen át a közösségért, a társadalomért végzett önfeláldozás ragyogó példája/

T. Gy.